

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND,
TOERISME EN DIERENWELZIJN

DE VLAAMSE MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Goedkeuring van de integrale visie voor de Demervallei en Laak van Diest tot Werchter

1. Beleidsmatige situering

Er wordt al jarenlang gewerkt rond de Demervallei om verschillende doelstellingen geïntegreerd te realiseren. In 1996 werd gestart met het 'Integraal Waterbeheerproject' (IWP) van de Demervallei tussen Werchter en Diest: een omvangrijk studieproject, met verschillende deelstudies.

Het IWP vormde de basis voor het Ontwikkelingsplan Demer (OPD). Doel van het OPD was het overstromingsgevaar tussen Diest en Werchter terug te dringen en tegelijk de verdroging tegen gaan door de Demer opnieuw een natuurlijker uitzicht te geven. Het OPD werd opgemaakt in de periode 2003-2007 en was één van de bouwstenen van de ruimtelijke visie in het kader van de 'afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur' (AGNAS) waar de Vlaamse Regering in 2007 kennis van nam. Het OPD maakt ook deel uit van het bekkenbeheerplan (2008-2013), dat het realiseren van een integraal waterproject centraal stelt.

Als gevolg van algehele wateroverlast in Vlaanderen werd het geactualiseerde Sigmaplan opgestart, dat de realisatie van zowel veiligheidsdoelstellingen als natuurdoelstellingen plant tegen 2030.

In 2004 (en tot heden) werd de samenwerking in de Demervallei over de beleidsdomeinen heen herbevestigd met de subsidiëring van een 'strategisch project' in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). De samenwerking kreeg een officieel statuut met het Demercharter in 2009 en vooral met de principiële beslissing van de Vlaamse Regering, die vervolgens op 28 november 2011 door drie bestuursniveaus werd ondertekend.

In de principiële beslissing van de Vlaamse Regering van 22 juli 2011 over het integraal uitvoeringsprogramma voor de Demervallei van Diest tot Rotselaar) werden een eerste visie, doelstellingen en verschillende acties beslist. In de daarop volgende periode werden de acties uit deze principiële beslissing concreet uitgevoerd.

In het plan-MER voor het Sigmaproject werden diverse scenario's onderzocht in functie van het creëren van meer veiligheid en natuur. In totaal werden negen planalternatieven (A tot en met I) onderzocht. Alternatieven D tot en met H bleken niet te voldoen aan (één van) de hoofdoelstellingen. De vier redelijke planalternatieven bevatten verscheidene gemeenschappelijke ingrepen, zoals het behoud van dijken aan woonkernen en bedrijventerreinen, de aanleg van nieuwe veiligheidsdijken en de aansluiting van oude, afgesneden meanders. De tabel hieronder geeft een overzicht. Uit de passende beoordeling, die in kader van dit plan-MER werd uitgevoerd, blijkt dat elk van de alternatieven ook de juiste randvoorwaarden biedt voor de realisatie van de vooropgestelde instandhoudingsdoelstellingen (IHD).

Tabel. Overzicht van de ingrepen per alternatief (Bron: plan-MER Sigmaproject)

	Alternatief A	Alternatief B	Alternatief C	Alternatief I
Veiligheidsdijken thv woningen en industrie en andere algemene maatregelen	X	X	X	X
Afgraven Demerdijken in open ruimte	X			
Aansluiting 28 meanders + drempels (24)	X	X	X	
Aansluiting 30 meanders + drempels (24)				X
11 bressen (100m breed)			X	
8 bressen (100m breed)				X

Het plan-MER 'Demervallei' werd door de dienst MER goedgekeurd op 2 september 2016. Voor bepaalde gebieden zal een afzonderlijke plan-mer-screening worden opgemaakt. Het ontbreken van de plan-mer-screening doet niets af aan de inhoud van het plan-MER en de kwaliteit van het effectenonderzoek op zich.

De plan-mer-screening zal pas na de keuze over het voorkeursalternatief gefinaliseerd worden en dit in functie van de verdere stappen bij de opmaak van het GRUP. Beide milieu-effectenonderzoeken blijven evenwel complementair. Een passende beoordeling werd opgemaakt en toegevoegd aan het plan-MER. Het Agentschap voor Natuur en Bos verklaarde zich in een advies van 19 februari 2016 akkoord met de conclusies van de passende beoordeling. Bijkomend stelt de dienst Mer dat de overige opmerkingen uit het advies voldoende werden ingevuld in het finale document. In de conclusies van het plan-MER zitten heel wat maatregelen en elementen vevat die een doorwerking zullen krijgen op het projectniveau.

Op basis van het gevoerd overleg is er een unaniem akkoord over een integrale visie en voorkeursalternatief voor de Demervallei en de Laak. Ook zijn er afspraken gemaakt voor de verdere realisatie via een indicatief actieprogramma.

De herinrichting van de Demervallei heeft tot doel om naast het garanderen van de veiligheid van woon- en industriezones tegen overstromingen, ook de natuurlijke en landschappelijke kenmerken van deze belangrijke rivier en zijn vallei te herstellen en te versterken. Daarmee wordt invulling gegeven aan Europese regelgeving rond water- en natuurbeheer, met name de Kaderrichtlijn Water, de Europese Overstromingsrichtlijn, vertaald in het Decreet Integraal Waterbeleid (DIW), en de Habitat- en Vogelrichtlijn, vertaald in het Natuurdecreet.

Voor wat het Integraal Waterbeleid betreft werden in het Stroomgebiedbeheerplan van de Schelde 2016-2021 de waterlichamen Demer VI, Demer VII en Dijle V (met onder andere de Laak) aangeduid als aandachtsgebied. De goede toestand van de waterloop dient hier tegen ten laatste 2027 bereikt te zijn. Tevens werd ook de realisatie van het signaalgebied 'WUG Averbode' (beslissing van de Vlaamse Regering van 24 januari 2014) mee opgenomen in deze beslissing. De kaderrichtlijn water en het DIW voorzien een goede ecologische toestand voor alle waterlopen tegen uiterlijk 2027,

met een aanmerkelijke verbetering tegen 2021 in de aandachtsgebieden aangeduid in het stroomgebiedbeheerplan. De Demer is in het stroomgebiedbeheerplan als aandachtsgebied aangeduid.

Daarnaast wil de Vlaamse Regering als uitvoering van de habitatrichtlijn en het natuurdecreet in 2020 op minstens 70% van de oppervlakte binnen habitatrichtlijngebied aan de slag zijn ter realisatie van de IHD.

Ook de landschappelijke beschermingen vanuit onroerend erfgoed worden verankerd in de studies en plannen. Een toeristisch-recreatieve ontwikkeling zal op een duurzame manier bevorderd worden en doelstellingen voor landbouwactiviteiten en socio-economische ontwikkelingen zullen worden geïntegreerd. De afstemming van deze functies worden geformuleerd als neven-doelstellingen.

Naast doelstellingen en acties in verband met de Demervallei wordt ook de realisatie van initiatieven in de Laakvallei tot doel gesteld. Ook worden verschillende bijkomende (lokale) potenties benut.

Al deze doelstellingen omvatten verschillende beslissingen en beleidsopties van de betrokken overheden, vertaald in een 'voorkeursalternatief' voor Demer- en Laakvallei.

De maatschappelijke kosten-batenanalyse van het voorkeursalternatief toont een hoge maatschappelijke rendabiliteit aan (31 tot 116 miljoen euro), in termen van vermeden overstromingsschade, baten van nieuwe natuurontwikkeling en toeristisch-recreatieve baten. Een tijdige uitvoering van het voorkeursalternatief is zeer belangrijk om die maatschappelijke rendabiliteit te verzekeren.

Bij het voorkeursalternatief hoort een concreet uitvoeringsprogramma, dat de verdere gezamenlijke weg vastlegt naar realisatie. In dit programma zijn de verschillende acties en initiatieven in de Demervallei optimaal op elkaar afgestemd. Deze beslissing betekent, net als bij de principiële beslissing, een engagement van de verschillende partners om vanuit de eigen bevoegdheden en instrumenten het uitvoeringsprogramma effectief op het terrein te realiseren, binnen de budgettaire mogelijkheden.

2. Interbestuurlijke samenwerking (2015-2016)

Sinds de principiële beslissing van 2011 werd samengewerkt om de besliste acties uit te voeren. Het was telkens de bedoeling om voor de gehele Demervallei en de Laak te komen tot een samenhangende visie en uitvoeringsprogramma.

Er werd tijdens het overleg ook nagegaan in hoeverre de bestaande verkaveling Zallaken in de gemeente Rotselaar zou kunnen worden geïntegreerd in het proces voor de Demervallei. Hieromtrent wordt vastgesteld dat er voor dit zeer complexe dossier, in functie van een eventuele herbestemming, verder afzonderlijk onderzoek en overleg nodig is.

Een meer uitgebreide omschrijving van alle studies, rapporten enzovoort en een omstandige verwijzing naar alle relevant Vlaams beleid waar deze beslissing uitvoering aan geeft, kan teruggevonden worden in de nota in bijlage.

Een voorkeursscenario voor de inrichting van de Demervallei en de Laak vloeide hieruit voort en werd besproken in het interbestuurlijk overleg (IBO).

Naast interbestuurlijk overleg werden ook gesprekken gevoerd binnen elk bestuursniveau. Ook het middenveld werd betrokken via thematische werkgroepen, er werd intensief samengewerkt rond de visie en de concrete uitwerking van de toeristisch-recreatieve structuur in de vallei, met het belangrijke oost-west-fietspad.

3. Visie en uitvoeringsprogramma

Voorliggende beslissing gaat over de integrale visie over Demervallei en Laak en de uitvoering ervan.

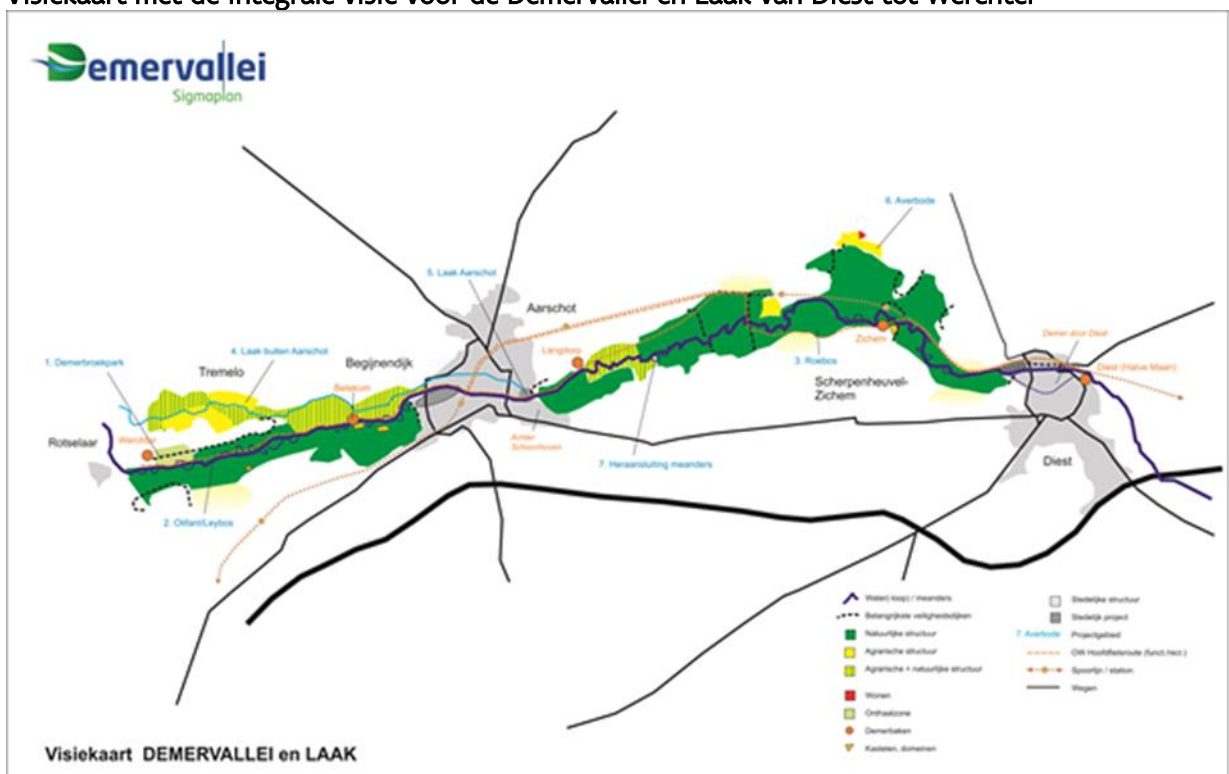
De gebiedsafbakening van de valleien wordt bepaald door de ruimtelijke samenhang van de vallei. De integrale visie betreft dan ook de ganse vallei en is een vertaling van verschillende beslissingen en beleidsopties van de betrokken overheden. Op Vlaams niveau gaat dit onder andere over de AGNAS-visie, de IHD, de signaalgebieden enzovoort.

Het gevoerde overleg heeft niet alleen geleid tot een visie, maar er zijn tevens afspraken gemaakt over de uitvoering ervan.

Bij de integrale visie en bij het voorkeursalternatief voor dit Sigmaproject hoort een concreet uitvoeringsprogramma, dat de verdere gezamenlijke weg vastlegt naar realisatie. In dit programma zijn de verschillende acties en initiatieven in de Demervallei optimaal op elkaar afgestemd.

Door de geïntegreerde aanpak en samenwerking in de afgelopen jaren is het thans mogelijk om de volgende stappen versneld uit te voeren. In de eerste plaats zal er op korte termijn na de beslissing de procedure van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) (AGNAS) worden opgestart. Ook de stappen naar realisaties, project-MER en vergunningen zullen op een gecoördineerde manier versneld kunnen worden. Hiervoor wordt een fasering uitgewerkt, volgens onder meer de planning van de Sigma-werken en de inrichting van de projectgebieden.

Visiekaart met de integrale visie voor de Demervallei en Laak van Diest tot Werchter

De Demervallei wordt met voorliggende beslissing opgenomen binnen de werking van het Sigmaplan. De verschillende deelprojecten voor de realisatie van het voorkeursalternatief worden zo opgenomen als projectgebieden in het geactualiseerde Sigmaplan. De relevante bepalingen (onder andere flankerend beleid) uit de beslissingen van 2005 en 2006 betreffende het geactualiseerde Sigmaplan zijn hiermee ook op de Demervallei van toepassing. De timing van de afgebakende deelprojecten werd afgestemd op de realisatie van het voorkeursalternatief, het geactualiseerde Sigmaplan, het stroomgebiedbeheerplan en de IHD.

In overeenstemming met de beslissing betreffende het geactualiseerde Sigmaplan is er in de raming van de onteigeningskost bijzondere aandacht gegaan naar een adequate vergoeding van de getroffen landbouwbedrijven. Volledige onteigening van het inwendige van de deelgebieden is afhankelijk van de invulling en het flankerend beleid, maar wordt (gezien het flankerend beleid) niet voor het volledige plangebied als noodzakelijk geacht. Het voorkeursalternatief wordt in overeenstemming met het geactualiseerde Sigmaplan tegen 2030 gerealiseerd. In het voorkeursalternatief wordt het natuurlijk overstromingsgebied van de Demer en de Laak niet volledig aangesproken voor waterberging. Indien blijkt dat de overstromingsdruk (frequentie, duur, diepte) de realisatie van Europese natuurdoelen onmogelijk maakt, of indien het vooropgestelde veiligheidsniveau niet gehandhaafd kan worden bij te verwachten klimaatverandering, zullen de aangeduide 'reservegebieden' ingeschakeld worden voor waterberging en andere bijkomende noodzakelijke maatregelen genomen worden.

4. Wijze van besluitvorming

Zoals in de principiële beslissing van 2011 reeds werd aangekondigd wordt nu beslist over keuzes over de gewenste ontwikkeling van de Demervallei en de Laak op planniveau. Verschillende meer concrete zaken zullen pas op het projectniveau worden besproken, bijvoorbeeld de concrete aanduiding van landbouw- en natuurgebieden naar aanleiding van de opmaak van het GRUP.

Voorliggende beslissing zal genomen worden door elk van de betrokken overheden en actoren, en dat voor elk van zijn bevoegdheden. De betrokken actoren zijn de Vlaamse Regering, de provincie Vlaams-Brabant, de steden Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem en Diest en de gemeenten Begijnendijk, Rotselaar en Tremelo. Daarnaast ondertekenen ook NV Waterwegen & Zeekanaal, de twee betrokken bekkenbesturen en het Regionaal Landschap Noord-Hageland.

De visiekaart voor de Demervallei en Laak met de bijhorende krachtlijnen en principes, het voorkeursscenario, het indicatief actieprogramma en de onderverdeling van de projectgebieden (fasering en basis voor de inzet van het flankerend beleid) worden door middel van deze beslissing formeel bekrachtigd als raamwerk voor verdere realisatie van acties op het terrein in de komende jaren, de samenwerking en de organisatiestructuur. Voor elk van de betrokken Vlaamse bevoegdheden wordt daarvoor beslist over de in te zetten instrumenten.

De 'nota houdende de integrale visie van de betrokken overheden en actoren voor de Demervallei en Laak van Diest tot Werchter' gaat als bijlage 1 en zal na de formele besluitvorming door de betrokken overheden en actoren als een 'gecompileerd document' ondertekend worden.

5. Budgettaire weerslag

Voorliggende beslissing bestaat uit verschillende soorten beslispunten die een verschillend (financieel) gewicht hebben. Zo zijn er algemene beslispunten zonder financiële impact en beslispunten die opgevangen worden binnen de reguliere werking en dus zonder (bijkomende) financiële

impact. Verder zijn er beslispunten die op termijn een weerslag hebben op de begroting. De totale investering, te spreiden over een periode tot 2030, wordt op basis van de verschillende vermelde studies door de administraties geraamd op 51 miljoen euro ten behoeve van veiligheid (37 miljoen euro) en natuurontwikkeling (14 miljoen euro).

De Vlaamse Regering neemt door onderstaande beslissing akte van deze globale financiële ramingen, bekrachtigt de budgettaire impact van het Sigma-project Demervallei ten behoeve van veiligheid en natuurontwikkeling en weegt de financiële consequenties in functie van het fysisch programma van W&Z en de meerjarenbegroting van het ANB verder af in het kader van de Vlaamse begrotingsopmaak en meerjarenplanning in de komende jaren.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 9 november 2016 gaat als bijlage 2.

De Inspectie van Financiën geeft aan dat de actoren die de beslissing mee onderschrijven zich moeten engageren om vanuit eigen bevoegdheden en instrumenten de respectievelijke middelen te voorzien. Hierbij verwijst de Inspectie van Financiën naar maatregelen, enkele voorlopige ramingen en de fasering van de Sigma-projecten in het uitvoeringsprogramma en de Visienota.

Deze zaken zijn inderdaad, zij het indicatief, mee opgenomen in het uitvoeringsprogramma en zullen zoals aangegeven stelselmatig en afhankelijk van eventuele nadere studies en de effectieve realisaties concreet worden gemaakt in de komende jaren.

De Inspectie van Financiën vraagt verder om te voorzien in een prioritering van de besteding van middelen en in een spreiding van de uitgaven door een goede fasering. Maatregelen voor waterveiligheid krijgen dan de hoogste prioriteit, maatregelen die omkaderend zijn een minder hoge.

De noodzakelijke maatregelen voor veiligheid hebben een grote ruimtelijke impact (overstromingsgebieden, hermeandering, ...) waardoor ze per definitie wettelijk integrale projecten zijn met een natuurlijk en een sociaal begeleidingsplan (flankerend landbouwbeleid). Daarnaast hebben ook de acties in functie van natuur een hoge prioriteit. Die acties zijn onderdeel van natuurprogramma's als de IHD en de soortenbeschermingsprogramma's.

De kracht van het Demerproject is dat maatregelen inzake waterveiligheid en natuurlijkheid maximaal op elkaar afgestemd worden om zo effectief mogelijk te zijn. Bij het verder uitrollen van het project zal hoe dan ook telkens afgewogen worden in welke mate de maatregelen een bijdrage leveren aan waterveiligheid en natuurlijkheid. Een prioritering zal doorgevoerd worden in die zin dat de meest kosteneffectieve maatregelen eerst uitgevoerd zullen worden.

Verschillende van de (andere) vermelde maatregelen en acties zijn overigens, zoals aangegeven, reeds voorzien binnen de bestaande reguliere middelen. Volgens de Inspectie van Financiën moet erover worden gewaakt om de budgettaire inpasbaarheid binnen de bestaande referentiekredieten van betrokken Vlaamse entiteiten te waarborgen. De budgettaire inpasbaarheid kan, zoals de Inspectie van Financiën ook voorstelt, worden bewerkstelligd door een verdere uitfasering van de niet (minder) prioritaire acties rond toerisme en recreatie. Hieraan wordt toegevoegd dat voor dergelijke specifieke acties in de projectfase, samen met de andere verantwoordelijke lokale overheden, concrete projecten en meer gedetailleerde ramingen worden uitgewerkt.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 16 december 2016 gaat als bijlage 3.

6. Weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Gemeenschap, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

7. Weerslag op de lokale besturen

Aangezien het voorstel het gevolg is van een breed proces waarbij diverse besturen en actoren verantwoordelijkheden dragen en aangezien de betrokken lokale besturen de 'nota' mee onderschrijven en tevens elk afzonderlijk mee beslissen over de zaken waarvoor zij bevoegd zijn, zal deze inschatting per lokaal bestuur (zes gemeenten en een provincie) worden gemaakt.

8. Kwaliteit van de regelgeving

Het voorstel van beslissing betreft geen regelgeving.

9. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering:

- 1) erkent de resultaten van het gevoerde onderzoek met betrekking tot de thema's, het Sigmaproject en de projectgebieden;
- 2) concludeert na het overleg en de beleidsmatige toetsing dat de resultaten van het onderzoek in lijn met de principiële beslissing van 2011 op een samenhangende en evenwichtige wijze zijn vertaald in één visie voor de Demervallei en de Laak;
- 3) aanvaardt de geïntegreerde visie voor de Demervallei en de Laak, het Sigmaproject Demervallei (veiligheid en natuurlijkheid) en het indicatief actieprogramma als basis voor verdere realisatie;
- 4) bevestigt de organisatie en de interbestuurlijke samenwerking als basis voor verdere samenwerking;
- 5) beslist:
 1. dat het voorkeursalternatief in overeenstemming is met de principiële beslissing Demervallei;
 2. de visienota licht aan te passen in functie van het verduidelijken van enkele Vlaamse bevoegdheden;
 3. dat alle doelen, werken en handelingen noodzakelijk voor de realisatie van het voorkeursalternatief toegevoegd worden aan het geactualiseerd Sigmaplan en in het bijzonder:
 - a. dat het voorkeursalternatief, met zijn deelprojecten, uitgangspunt is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en het werkingsgebied is voor de inzet van de flankerende maatregelen voor landbouw en plattelandsrecreatie;

- b. dat de NV Waterwegen en Zeekanaal belast wordt met de algemene coördinatie van dit Sigmaproject en de coördinatie van de voorbereiding en de realisatie van alle veiligheidsmaatregelen en volgende deelprojecten van het voorkeursalternatief: Vinkenberg, Demermeanders, rechteroever Werchter en Testelt-Langdorp; en dat de voorbereiding van de realisatie van de projecten in nauw overleg gebeurt;
 - c. dat het Agentschap voor Natuur en Bos belast wordt met de coördinatie van de voorbereiding en de realisatie van volgende de deelprojecten van het voorkeursalternatief: Demerbroeken, Laarbeek-Motte en Amerbeemd; en dat de voorbereiding van de realisatie van de projecten in nauw overleg gebeurt;
 - d. dat de multifunctionele beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep inzake het Sigmaplan de opdracht heeft om hun samenwerking ten behoeve van de voorbereiding en de uitvoering van het geactualiseerde Sigmaplan uit te breiden met het voorkeursalternatief Demervallei en de deelprojecten uitvoering geven aan dit voorkeursalternatief;
 - e. kennis te nemen van het flankerend beleid landbouw voor de verschillende deelgebieden in het voorkeursalternatief;
4. kennis te nemen van de budgettaire impact van het Sigmaproject Demervallei en de coördinatiecommissie integraal waterbeleid te gelasten te komen tot een hernieuwde prioriteitenstelling voor de uitvoering van het Sigmaplan rekening houdend met de budgettaire haalbaarheid;
 5. de financiële consequenties van het Sigmaproject Demervallei verder af te wegen in het kader van de Vlaamse begrotingsopmaak en meerjarenplanning, inzonderheid:
 - a. de voorbereiding en de realisatie van de werken voor veiligheid door de NV Waterwegen en Zeekanaal;
 - b. de voorbereiding en de realisatie van de werken voor natuurontwikkeling door het Agentschap voor Natuur en Bos;
 6. de Vlaamse minister, bevoegd voor de ruimtelijke ordening, te belasten met de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Demervallei en de Laak van Diest tot Werchter;
 7. de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te gelasten de Vlaamse Landmaatschappij:
 - a. te laten starten met de opmaak van een agenderingsnota landinrichting Demer: voor de deelgebieden Langdorp en Laak ten behoeve van de advisering door de Programmacommissie Landinrichting;
 - b. ter aanvulling van deze agenderingsnota in het kader van het Oeverzoneproject te laten onderzoeken welke instrumenten (onder andere beheersovereenkomsten, dienstenvergoedingen, contracten met landbouwers, lokale grondenbanken, ...) ingezet kunnen worden ter realisatie van de integrale visie Demervallei en Laak, overeenkomstig de mogelijkheden van het decreet landinrichting;

8. de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, opdracht te geven tot het actief inzetten van bestaande financiële stimuli ter realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen;
9. de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer, en de Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, te machtigen verdere initiatieven te nemen voor de gezamenlijke ontwikkeling van de rechteroever te Werchter in samenspraak en nauw overleg met de gemeente Rotselaar;
10. de Vlaamse minister, bevoegd voor het onroerend erfgoed, opdracht te geven tot de actieve ondersteuning van initiatiefnemers bij de opmaak van erfgoedbeheerplannen;
11. de Vlaamse minister, bevoegd voor de lichamelijke opvoeding, de sport en het openluchtlevens, opdracht te geven tot actieve promotie van toerisme en recreatie in de Demervallei en de geplande kanoroute gezamenlijk verder ontwikkelen.

Geert BOURGEOIS

Vlaams minister van Buitenlands beleid en Onroerend Erfgoed

Ben WEYTS

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand,
Toerisme en Dierenwelzijn

Philippe MUYTERS

Vlaams minister van Werk, Economie,
Innovatie en Sport

Joke SCHAUVLIEGE

Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw